

Διεγερτικά και Αντιβιοτικά στο Μέλι.

Ανακλήσεις σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση

Γιώργος Σειραγάκης- Food Chemist M.Sc

www.foodallergenslab.com , siragakis@foodallergenslab.com

Οι απαιτήσεις για εργαστηριακές αναλύσεις στο μέλι ξεκινούν για την Ευρωπαϊκή Ένωση από τον κανονισμό 1169/2011, ενώ προστίθενται επιπλέον παράμετροι αν πρόκειται για εξαγωγή στις ΗΠΑ (βιταμίνες, ιχνοστοιχεία σύμφωνα με σύμφωνα με FDA), τον ΚΑΝΑΔΑ, την ΙΑΠΩΝΙΑ και άλλες χώρες (υπολείμματα αντιβιοτικών, φυτοπροστατευτικών ουσιών, βαρέα μέταλλα, κα). Νέες επιπρόσθετες αναλύσεις προστίθενται το τελευταίο διάστημα μετά από σειρά ανακλήσεων σε Ελλάδα, ΕΕ, ΗΠΑ και Σαουδική Αραβία για αντιβιοτικά και διεγερτικά στο μέλι.

Από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (RASFF) αντλούμε συνεχώς και σε πραγματικό χρόνο πληροφορίες σχετικά με τις παραμέτρους για τις οποίες είχαμε ανακλήσεις ακατάλληλων μελιών και άλλων γλυκαντικών καθώς και για απαγορεύσεις εισαγωγής μελιών από τρίτες χώρες. Μέσα στο 2021 είχαμε ανακλήσεις για τα αντιβιοτικά Dihydrostreptomycin, και Oxymatrine σε μέλια από Ισπανία και Κίνα, ενώ στην Ελλάδα είχαμε ανακλήσεις από τον ΕΦΕΤ για παρουσία του αντιβιοτικού Metronidazole (4-MEI) από μέλια Κρήτης και Αττικής τον περασμένο Ιούνιο και Οκτώβριο αντίστοιχα. Το συγκεκριμένο αντιβιοτικό που βρέθηκε στα Ελληνικά μέλια είναι γνωστό με την εμπορική ονομασία Flagyl που κυκλοφορεί στα φαρμακεία χωρίς να χρειάζεται συνταγογράφηση και μάλιστα με πολύ χαμηλή τιμή αγοράς. Αντίθετα, με τη χαμηλή εμπορική του αξία το κόστος της ανάλυσης είναι αρκετά υψηλό καθώς απαιτείται η εφαρμογή ενόργανης μεθοδολογίας LC-MS/MS ανάλυση που δεν εκτελεί στην Ελλάδα κανένα διαπιστευμένο εργαστήριο μέχρι σήμερα.

Το Food Allergens Lab στην Λάρνακα έχει στήσει την συγκεκριμένη ανάλυση με το νέο σύστημα SCIEX 3500 LC-MS/MS, που απέκτησε μέσα στο 2021 και αναμένεται να την διαπιστεύσει από τον Κυπριακό Φορέα Διαπίστευσης ΚΟΠΠ μέσα στο προσεχές έτος.

Άλλες ουσίες που βρέθηκαν σε μέλια και δεν ήταν καθόλου αναμενόμενες, ήταν τα διεγερτικά. Τον περασμένο Μάρτιο εντοπίστηκε από τις Γερμανικές Αρχές μέλι Τουρκικής προέλευσης που περιείχε την ουσία **Sildenafil** και **Epimedium**. Το **Sildenafil** είναι η δραστική του γνωστού μπλέ χαπιού **Viagra** ενώ το **Epimedium** είναι ένα γένος ανθοφόρων φυτών

της οικογένειας *Berberidaceae*. Το φυτό αυτό περιέχει την ουσία *ικαρίνη*, η οποία είναι αναστολέας PDE5 παρόμοιας δράσης με το sildenafil (δραστικό συστατικό του Viagra). Ως εκ τούτου, θεωρείται ότι έχει αφροδισιακές ιδιότητες και χρησιμοποιείται στη θεραπεία της στυτικής δυσλειτουργίας. Η απάτη στο Τούρκικο αυτό μέλι είναι το ότι υποτίθεται πως οι μέλισσες τρυγήσαν στο βότανο αυτό και έτσι το μέλι έχει αφροδισιακές ιδιότητες ενώ στην πραγματικότητα η δραστική του Viagra έχει προστεθεί εξωγενώς ώστε να έχει το μέλι τις εν λόγω ιδιότητες. Οι Γερμανικές αρχές θεώρησαν το προϊόν επικίνδυνο για τη δημόσια υγεία και αποσύρθηκε από την Γερμανική αγορά. Αντίστοιχες ανακλήσεις είχαμε και στις ΗΠΑ από τον FDA τα τελευταία 2 χρόνια (βλ. προϊόντα X-Rated Honey for Men, Secret Miracle Honey, Honey sex 370, κα).

Το εργαστήριο της Food Allergens Lab στην Αθήνα έχει αναπτύξει μέθοδο για την ανίχνευση της ουσίας αυτής (sildenafil) και μέχρι στιγμής έχουν βρεθεί περιπτώσεις τέτοιων μελιών τόσο από Τουρκία όσο και από Κίνα. Το μέλι ως ένα από τα πολυτιμότερα τρόφιμα στον πλανήτη μας, χρειάζεται τις πλέον *state of the art* εργαστηριακές αναλύσεις έτσι ώστε να αποτρέπονται οι όποιες προσπάθειες νοθείας και εξαπάτησης των καταναλωτών από τους επιτηδείς.